

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (šiesta komora)

z 11. februára 2021 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Spoločná politika rybolovu – Nariadenie (ES) č. 1224/2009 – Systém kontroly na zabezpečenie dodržiavania pravidiel spoločnej politiky rybolovu – Použitie zariadenia, ktoré je schopné automaticky triediť ryby podľa veľkosti, na palube rybárskeho plavidla – Článok 89 – Opatrenia na zabezpečenie dodržiavania pravidiel – Článok 90 – Trestné sankcie – Zásada proporcionality“

Vo veci C-77/20,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ podaný rozhodnutím Court of Appeal (Odvolací súd, Írsko) z 21. januára 2020 a doručený Súdnemu dvoru 13. februára 2020, ktorý súvisí s trestným konaním proti:

K. M.

za účasti:

Director of Public Prosecutions,

SÚDNY DVOR (šiesta komora),

v zložení: predseda šiestej komory L. Bay Larsen, sudcovia C. Toader (spravodajkyňa) a M. Safjan,

generálny advokát: H. Saugmandsgaard Øe,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- K. M., v zastúpení: E. Sweetman, BL, D. C. Smyth, SC, a D. F. Conway, solicitor,
- Director of Public Prosecutions, v zastúpení: H. Kiely a A. Collins, splnomocnené zástupkyne, za právnej pomoci F. McDonagh, SC, a T. Rice, BL,
- Írsko, v zastúpení: A. Joyce, J. Quaney a M. Browne, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci B. Doherty, BL,
- Európska komisia, v zastúpení: F. Moro, K. Walkerová a A. Dawes, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: angličtina.

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu zásady proporcionality, článku 49 ods. 3 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“), ako aj článkov 89 a 90 nariadenia Rady (ES) č. 1224/2009 z 20. novembra 2009, ktorým sa zriaďuje systém kontroly Spoločenstva na zabezpečenie dodržiavania pravidiel spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva a ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 847/96, (ES) č. 2371/2002, (ES) č. 811/2004, (ES) č. 768/2005, (ES) č. 2115/2005, (ES) č. 2166/2005, (ES) č. 388/2006, (ES) č. 509/2007, (ES) č. 676/2007, (ES) č. 1098/2007, (ES) č. 1300/2008, (ES) č. 1342/2008 a ktorým sa zrušujú nariadenia (EHS) č. 2847/93, (ES) č. 1627/94 a (ES) č. 1966/2006 (Ú. v. EÚ L 343, 2009, s. 1).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci trestného konania vedeného proti K. M., kapitánovi rybárskeho plavidla za držbu zariadenia, ktoré je schopné automaticky triediť sledov, makrely a stavridy na základe veľkosti, na palube, pričom toto zariadenie nebolo namontované takým spôsobom a na takom mieste, aby bolo zabezpečené okamžité zmrazenie a znemožnené vracanie morských organizmov do mora.

Právny rámec

Právo Únie

Nariadenie (ES) č. 850/98

- 3 Podľa článku 19a nariadenia Rady (ES) č. 850/98 z 30. marca 1998 o ochrane zdrojov rybolovu prostredníctvom technických opatrení na ochranu mláďat morských organizmov (Ú. v. ES L 125, 1998, s. 1; Mim. vyd. 04/003, s. 217), zmeneného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 227/2013 z 13. marca 2013 (Ú. v. EÚ L 78, 2013, s. 1) (ďalej len „nariadenie č. 850/98“), s názvom „Zákaz triedenia v záujme výberu najkvalitnejších jedincov“:
 - „1. V regiónoch 1, 2, 3 a 4 sa zakazuje počas rybolovných operácií odhadzovanie druhov, na ktoré sa vzťahuje kvóta a ktoré sa môžu legálne vyložiť.
 2. Ustanovenia uvedené v odseku 1 sa uplatňujú bez toho, aby boli dotknuté záväzky stanovené v tomto nariadení alebo v akýchkoľvek iných právnych aktoch Únie v oblasti rybného hospodárstva.“
- 4 Článok 32 toho nariadenia, nazvaný „Obmedzenia používania automatických triediacich zariadení“, stanovuje:
 - „1. Zakazuje sa držať na palube rybárskeho plavidla alebo používať zariadenie, ktoré je schopné automaticky triediť sledov, makrely alebo stavridy na základe veľkosti alebo pohlavia.
 2. Držanie na palube a používanie takéhoto zariadenia však možno povoliť za predpokladu, že:
 - a) na palube plavidla sa súčasne nedrží alebo nepoužíva buď vlečná výstroj s veľkosťou ôk menšou než 70 milimetrov alebo jedna alebo viacero vakových sietí alebo podobná rybárska výstroj [alebo podobný rybársky výstroj – *neoficiálny preklad*];

alebo

- b) i) celý úlovok, ktorý možno v súlade so zákonom ponechať na palube, sa uskladní zmrazený, vytriedené ryby sa zmrazia okamžite po vytriedení a žiadne vytriedené ryby, okrem prípadov, kedy to požaduje článok 19, sa nevrátia do mora;

a

- ii) dané zariadenie je namontované takým spôsobom a nachádza sa na plavidle na takom mieste, ktoré zabezpečuje okamžité zmrazenie a neumožňuje vracanie morských organizmov do mora.

3. Ktorékoľvek plavidlo, ktoré má povolenie loviť ryby v Baltickom mori, Veľkom a Malom Belte a Oresunde, môže držať na palube automatické triediace zariadenie v úžine Kattegat za predpokladu, že pre neho bolo za týmto účelom vydané zvláštne rybárske povolenie.

Zvláštne rybárske povolenie musí uvádzať druhy, oblasti, časové obdobia a akékoľvek iné požadované podmienky týkajúce sa používania automatického triediaceho zariadenia a jeho držania na palube.“

Nariadenie (ES) č. 1005/2008

- 5 Podľa článku 3 nariadenia Rady (ES) č. 1005/2008 z 29. septembra 2008, ktorým sa ustanovuje systém Spoločenstva na zabráňovanie nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému rybolovu, na odrádzanie od neho a jeho odstránenie, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (EHS) č. 2847/93, (ES) č. 1936/2001 a (ES) č. 601/2004 a ktorým sa zrušujú nariadenia (ES) č. 1093/94 a (ES) č. 1447/1999 (Ú. v. EÚ L 286, 2008, s. 1), s názvom „Rybárske plavidlá vykonávajúce [nezákonný, nenahlásený a neregulovaný] rybolov“:

„1. O rybárskom plavidle sa predpokladá, že vykonáva [nezákonný, nenahlásený a neregulovaný] rybolov, ak sa preukáže, že v rozpore s ochrannými a riadiacimi opatreniami uplatniteľnými v oblasti, kde vykonávalo tieto činnosti:

...

- e) používalo zakázaný rybársky výstroj alebo rybársky výstroj, ktorý nie je v súlade s predpismi, alebo

...

2. Činnosti uvedené v odseku 1 sa považujú za závažné porušenia v súlade s článkom 42 v závislosti od závažnosti daného porušenia, ktoré určí príslušný orgán členského štátu so zreteľom na kritériá, ako je spôsobená škoda, jej výška, rozsah porušenia alebo jeho opakovanie.“

- 6 Článok 42 nariadenia č. 1005/2008, nazvaný „Závažné porušovanie predpisov“, stanovuje:

„1. Na účely tohto nariadenia závažné porušenie predpisov znamená:

- a) činnosti považované za [nezákonný, nenahlásený a neregulovaný] rybolov v súlade s kritériami stanovenými v článku 3;

...

2. Závažnosť porušenia stanovuje príslušný orgán členského štátu na základe kritérií stanovených v článku 3 ods. 2“

7 Článok 44 toho nariadenia, nazvaný „Sankcie za závažné porušovanie predpisov“, stanovuje:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby sa fyzickým osobám, ktoré sa dopustili závažného porušenia predpisov, alebo právnickým osobám zodpovedným za závažné porušenie predpisov ukladali účinné, primerané a odrádzajúce správne sankcie.

2. Členské štáty ukladajú maximálnu sankciu vo výške najmenej päťnásobku hodnoty produktov rybolovu získaných závažným porušením predpisov.

V prípade opakovaného závažného porušenia predpisov v priebehu päťročného obdobia členské štáty ukladajú maximálnu sankciu vo výške aspoň osemnásobku hodnoty produktov rybolovu získaných závažným porušením predpisov.

Pri uplatňovaní týchto sankcií členské štáty zohľadňujú aj výšku škody spôsobenej na dotknutých zdrojoch rybolovu a morskom prostredí.

3. Členské štáty môžu taktiež alebo ako alternatívu využívať účinné, primerané a odrádzajúce trestné sankcie.“

8 Článok 45 bod 3 uvedeného nariadenia, nazvaný „Sprievodné sankcie“, stanovuje:

„Sankcie ustanovené v tejto kapitole môžu sprevádzať ďalšie sankcie alebo opatrenia, najmä:

...

3. konfiškácia zakázaného rybárskeho výstroja, úlovkov alebo produktov rybolovu;

...“

Nariadenie č. 1224/2009

9 Odôvodnenia 2, 38 a 39 nariadenia č. 1224/2009 znejú takto:

„(2) Vzhľadom na to, že úspešnosť spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva závisí od vykonávania účinného systému kontroly, cieľom opatrení ustanovených v tomto nariadení je zriadiť systém Spoločenstva na kontrolu, inšpekciu a presadzovanie pravidiel s globálnym a integrovaným prístupom v súlade so zásadou proporcionality, aby sa zaistilo dodržiavanie všetkých pravidiel spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva s cieľom zabezpečiť udržateľné využívanie živých vodných zdrojov pokrytím všetkých aspektov politiky.

...

(38) Štátni príslušníci členských štátov by sa mali odrádzať od porušovania pravidiel spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva. Keďže opatrenia nasledujúce po porušení týchto pravidiel sa v jednotlivých členských štátoch značne líšia, čo vyvoláva diskrimináciu a nespravodlivé podmienky hospodárskej súťaže pre rybárov, a vzhľadom na to, že neexistencia odrádzajúcich, primeraných a účinných sankcií v niektorých členských štátoch znižuje účinnosť kontroly, je vhodné zaviesť administratívne sankcie v kombinácii so systémom pokutových bodov za vážne porušenia, aby existovali skutočné odrádzajúce prostriedky.

(39) Pretrvávajúce vysokého počtu závažných porušení pravidiel spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva vo vodách Spoločenstva alebo prevádzkovateľmi Spoločenstva je vo veľkej miere dôsledkom neodrádzajúcej výšky sankcií stanovených vnútroštátnymi právnymi predpismi

v súvislosti so závažným porušovaním týchto pravidiel. Tento nedostatok dopĺňajú ešte aj značné rozdiely vo výške sankcií medzi členskými štátmi, čo nezákonných prevádzkovateľov podporuje v tom, aby pôsobili vo vodách alebo na území členských štátov, kde sú sankcie najnižšie. Preto je vhodné doplniť maximálne výšky sankcií stanovené za závažné porušenia pravidiel spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva, ako sa ustanovujú v článku 44 nariadenia (ES) č. 1005/2008, ktorým sa ustanovuje systém Spoločenstva na zabráňovanie nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému rybolovu, na odrádzanie od neho a jeho odstránenie, odrádzajúcimi sankciami, pričom by sa mala zohľadňovať povaha škody, hodnota produktov rybného hospodárstva získaná spáchaním závažného porušenia, hospodárska situácia páchatela a akékoľvek opakovanie porušenia. Je potrebné stanoviť aj bezprostredné presadzovacie opatrenia a dopĺňajúce opatrenia.“

10 Článok 1 tohto nariadenia stanovuje, že týmto nariadením sa „zriaďuje systém Spoločenstva na kontrolu, inšpekciu a presadzovanie..., aby sa zabezpečilo dodržiavanie pravidiel spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva“.

11 Podľa článku 89 ods. 1 až 3 nariadenia č. 1224/2009 s názvom „Opatrenia na zabezpečenie dodržiavania“:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby sa systematicky prijímali primerané opatrenia vrátane správnych opatrení alebo trestného konania v súlade s ich vnútroštátnym právom proti fyzickým alebo právnickým osobám podozrivým z porušenia ktoréhokoľvek pravidla spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva.

2. Celková úroveň sankcií a sprievodných sankcií sa vypočíta v súlade s príslušnými ustanoveniami vnútroštátneho práva takým spôsobom, aby sa zabezpečilo, že účinne zbavia zodpovedné subjekty ekonomických výhod, ktoré pre ne vyplývajú z porušovania predpisov, bez toho, aby bolo dotknuté legitímne právo na vykonávanie ich povolania. Tieto sankcie musia byť schopné priniesť výsledky, ktoré sú primerané závažnosti porušenia, čím budú efektívne odrádzať od ďalšieho protiprávneho konania rovnakého druhu.

3. Členské štáty môžu uplatňovať systém, v ktorom sú pokuty úmerné obratu právnickej osoby alebo finančnej výhode dosiahnutej alebo predpokladanej spáchaním porušenia.“

12 Článok 90 tohto nariadenia, nazvaný „Sankcie za závažné porušenia“, stanovuje:

„1. Okrem článku 42 nariadenia Rady (ES) č. 1005/2008 sa... považujú za závažné porušenia aj tieto činnosti:

...

c) nevyloženie akýchkoľvek druhov podliehajúcich kvótam, ulovených počas rybolovnej operácie, pokiaľ by takéto vyloženie nebolo v rozpore so záväzkami stanovenými v pravidlách spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva, pokiaľ ide o druh rybolovu a rybolovné zóny, na ktoré sa tieto pravidlá vzťahujú.

2. Členské štáty zabezpečia, aby fyzická osoba, ktorá spáchala závažné porušenie, alebo právnická osoba uznaná za zodpovednú za závažné porušenie mohla byť potrestaná účinnými, primeranými a odrádzajúcimi správnymi sankciami v súlade s opisom sankcií a opatrení ustanoveným v kapitole IX nariadenia (ES) č. 1005/2008.

3. Bez toho, aby bol dotknutý článok 44 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1005/2008, členské štáty ukladajú sankciu, ktorá je skutočne odrádzajúca a prípadne vypočítaná z hodnoty produktov rybného hospodárstva získaných závažným porušením predpisov.

4. Pri určovaní sankcií členské štáty zohľadňujú aj hodnotu ujmy pre zdroje rybolovu a dotknuté morské prostredie.
5. Členské štáty môžu rovnako alebo alternatívne používať účinné, primerané a odrádzajúce trestné sankcie.
6. Sankcie uvedené v tejto kapitole sa môžu doplniť o ďalšie sankcie alebo opatrenia, predovšetkým tie, ktoré sú opísané v článku 45 nariadenia (ES) č. 1005/2008.“

Írske právo

- 13 Podľa § 14 ods. 3 Sea Fisheries and Maritime Jurisdiction Act 2006 (zákon z roku 2006 o morskom rybolove a námornej jurisdikcii, ďalej len „zákon z roku 2006“) v prípade porušenia nariadení prijatých podľa uvedeného paragrafu, ktoré sa týkajú námornej rybárskej lode alebo rybárskeho výstroja alebo náčinia na palube, možno stíhať kapitána plavidla. § 14 ods. 4 zákona z roku 2006 stanovuje, že v prípade trestného stíhania musí obvinená osoba preukázať, že sa v jej prípade môže uplatniť akákoľvek výnimka, na ktorú sa odvoláva.
- 14 § 28 zákona z roku 2006 sa týka pokút za určité porušenia predpisov. Tieto pokuty závisia od povahy porušenia predpisov a od toho, či ide o skrátené trestné konanie alebo o konanie na základe podanej obžaloby. Skrátené trestné konanie v írskom právnom systéme je konaním bez poroty, ktoré prebieha pred samosudcom. Tento postup je vyhradený pre menej závažné porušenia predpisov. Závažnejšie porušenia predpisov sa posudzujú v konaní na základe podanej obžaloby, ktoré prebieha pred porotou.
- 15 V prípade rozhodnutia o vine v konaní na základe podanej obžaloby § 28 ods. 1 zákona z roku 2006 a tabuľka 1 v ňom uvedená stanovujú maximálnu výšku pokuty, súd však môže uložiť aj nižšiu pokutu. Maximálna výška pokuty sa stanovuje v závislosti od veľkosti dotknutého plavidla. Súčasne s pokutou uloženou podľa tohto paragrafu sa neukladá správna pokuta ani trest odňatia slobody.
- 16 § 28 ods. 5 zákona z roku 2006 stanovuje, že ak je určitá osoba uznaná za vinnú v konaní na základe podanej obžaloby pre porušenie predpisov vymedzené týmto zákonom, právnym následkom odsúdenia môže byť nariadenie prepadnutia úlovku a zakázaného rybárskeho výstroja alebo rybárskeho výstroja, ktorý nie je v súlade s predpismi, nájdených na palube dotknutého plavidla. Podľa § 28 ods. 5 písm. b) uvedeného zákona sa toto prepadnutie povinne nariaďuje v prípade odsúdenia za väčšinu porušení predpisov vymedzených zákonom z roku 2006, medzi ktoré patrí aj porušenie predpisov, za ktoré bol odsúdený aj odvolateľ vo veci samej. Súd však môže rozhodnúť, že prepadnutie veci nenariadi v prípade odsúdenia za porušenie § 8 alebo 9 tohto zákona, ktoré upravujú protiprávnu prítomnosť plavidla vo výlučnej ekonomickej Írska.
- 17 § 28 ods. 6 zákona z roku 2006 stanovuje pravidlá týkajúce sa zaistenia v prípade odsúdenia v skrátenom trestnom konaní. Na zaistenie majetku sa vzťahuje diskrečná právomoc súdu v prípade prvého porušenia predpisov alebo v prípade odsúdenia za porušenie § 8 alebo 9 tohto zákona. Naopak, v prípade druhého alebo ďalšieho odsúdenia je prepadnutie veci povinné, a to s výnimkou odsúdenia za porušenie uvedených paragrafov.
- 18 § 28 ods. 7 zákona z roku 2006 stanovuje, že okrem pokuty a zaistenia majetku môže súd zrušiť alebo pozastaviť licenciu na dotknutú loď.

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

- 19 Loď írskej námornej služby hliadkujúca v rámci ochrany morského rybolovu zadržala 11. februára 2015 vo výlučnej ekonomickej zóne Írska rybárske plavidlo registrované v Spojenom kráľovstve, ktorého kapitánom bol K. M.
- 20 V nadväznosti na inšpekciu rybárskeho plavidla sa zistilo, že na palube sa nachádza zariadenie schopné automaticky triediť sledov, makrely alebo stavridy na základe veľkosti, ktoré nebolo namontované takým spôsobom a na takom mieste, aby bolo zabezpečené okamžité zmrazenie úlovku a znemožnené vracanie morských organizmov do mora. Írska námorná služba dospela k záveru, že spôsob inštalácie tohto zariadenia vyvoláva podozrenie, že predmetné plavidlo sa zúčastňuje na nezákonnom rybolove označovanom ako „triedenie v záujme výberu najkvalitnejších jedincov“, ktorý spočíva vo výbere najhodnotnejších rýb z úlovku a vracaní zvyšku úlovku do mora.
- 21 Keďže držanie takéhoto druhu zariadenia na palube a jeho používanie zakazuje tak článok 32 ods. 1 nariadenia č. 850/98, ako aj írske právo, a to Sea Fisheries (Technical Measures) Regulations 2013 [nariadenie z roku 2013 o morskom rybolove (technické opatrenia)] a § 14 zákona z roku 2006, v súlade s obžalobou, ktorú voči K. M. podal Director of Public Prosecutions (Generálny trestný prokurátor, Írsko), túto osobu za držbu uvedeného zariadenia odsúdil 27. júla 2015 Cork Circuit Criminal Court (Obvodný trestný súd v Corku, Írsko) rozhodnutím trestnej poroty zo 16. júna 2015. Bola jej uložená pokuta 500 eur spolu s prepadnutím úlovku v stanovenej hodnote 344 000 eur a rybárskeho výstroja, ktorý nie je v súlade s predpismi, v stanovenej hodnote 55 000 eur.
- 22 K. M. podal proti tomuto odsúdeniu odvolanie na vnútroštátny súd, pričom napadol závažnosť uloženej sankcie, najmä pokiaľ ide o prepadnutie úlovku a rybárskeho výstroja, ktorý nie je v súlade s predpismi.
- 23 Vnútroštátny súd sa pýta, či je s nariadením č. 1224/2009 a zásadou proporcionality zakotvenou v článku 49 ods. 3 Charty zlučiteľné vnútroštátne ustanovenie, ktoré v prípade závažného porušenia pravidiel spoločnej politiky rybolovu, o aké ide vo veci samej, stanovuje ako sankciu povinné prepadnutie úlovku a zakázaného rybárskeho výstroja alebo rybárskeho výstroja, ktorý nie je v súlade s predpismi, nachádzajúcich sa na palube.
- 24 Za týchto okolností Court of Appeal (Odvolací súd, Írsko) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„V súvislosti s vykonávaním spoločnej politiky rybolovu a ustanovení článku 32 nariadenia... č. 850/98 a v súvislosti s trestným stíhaním vedeným na účely vykonávania jeho ustanovení je ustanovenie vnútroštátneho práva, ktoré v prípade odsúdenia na základe obžaloby stanovuje okrem pokuty aj povinné prepadnutie všetkých rýb a rybárskeho výstroja nachádzajúcich sa na palube lode, ktorej sa týka porušenie predpisov, v súlade s ustanoveniami nariadenia... č. 1224/2009, najmä s jeho článkami 89 a 90, a zásadou proporcionality podľa Zmlúv... a článku 49 ods. 3 [Charty]?“

O prejudiciálnej otázke

- 25 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa články 89 a 90 nariadenia č. 1224/2009 majú vzhľadom na zásadu proporcionality zakotvenú v článku 49 ods. 3 Charty vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnemu ustanoveniu, ktoré na účely sankcionovania porušenia článku 32 nariadenia č. 850/98 stanovuje nielen uloženie pokuty, ale aj povinné prepadnutie úlovku a zakázaného rybárskeho výstroja alebo rybárskeho výstroja, ktorý nie je v súlade s predpismi, nájdených na palube dotknutého plavidla.

- 26 Na úvod je potrebné konštatovať, že nariadenie č. 850/98, na ktoré sa odkazuje v návrhu na začatie prejudiciálneho konania, bolo s účinnosťou od 14. augusta 2019 zrušené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1241 z 20. júna 2019 o zachovaní rybolovných zdrojov a ochrane morských ekosystémov prostredníctvom technických opatrení, ktorým sa menia nariadenia Rady (ES) č. 1967/2006, (ES) č. 1224/2009 a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1380/2013, (EÚ) 2016/1139, (EÚ) 2018/973, (EÚ) 2019/472 a (EÚ) 2019/1022 a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (ES) č. 894/97, (ES) č. 850/98, (ES) č. 2549/2000, (ES) č. 254/2002, (ES) č. 812/2004 a (ES) č. 2187/2005 (Ú. v. EÚ L 198, 2019, s. 105). Vzhľadom na to, že v čase skutkových okolností vo veci samej bolo účinné nariadenie č. 850/98, je však na spor vo veci samej uplatniteľné toto nariadenie.
- 27 Z článku 1 nariadenia č. 1224/2009 v zmysle jeho odôvodnenia 2 vyplýva, že keďže úspešnosť spoločnej politiky rybolovu závisí od vykonávania účinného systému kontroly, cieľom tohto nariadenia je zriadiť systém na kontrolu, inšpekciu a presadzovanie pravidiel s globálnym a integrovaným prístupom v súlade so zásadou proporcionality, aby sa zabezpečilo dodržiavanie všetkých pravidiel spoločnej politiky rybolovu s cieľom zabezpečiť udržateľné využívanie živých vodných zdrojov pokrytím všetkých aspektov tejto politiky.
- 28 V tejto súvislosti odôvodnenie 38 uvedeného nariadenia spresňuje, že neexistencia účinných, primeraných a odrádzajúcich sankcií v niektorých členských štátoch znižuje účinnosť kontrol.
- 29 Povinnosť členských štátov zabezpečiť, aby porušenia pravidiel spoločnej politiky rybolovu boli predmetom účinných, primeraných a odrádzajúcich sankcií, má totiž osobitný význam (pozri v tomto zmysle rozsudok z 29. októbra 2009, Komisia/Taliansko, C-249/08, neuverejnený, EU:C:2009:672, bod 71 a citovanú judikatúru).
- 30 V tejto súvislosti články 89 a 90 nariadenia č. 1224/2009 zverujú členským štátom úlohu dbať na to, aby sa prijali vhodné opatrenia na sankcionovanie porušení pravidiel spoločnej politiky rybolovu. Tieto články bez toho, aby ukladali osobitné sankcie, stanovujú jednak určité kritériá, ktoré musia členské štáty zohľadniť, a jednak zásadu, podľa ktorej tieto sankcie musia byť účinné, primerané a odrádzajúce.
- 31 Konkrétne článok 89 ods. 1 uvedeného nariadenia stanovuje povinnosť členských štátov systematicky prijímať primerané opatrenia vrátane správnych opatrení alebo trestného konania v súlade s ich vnútroštátnym právom proti fyzickým alebo právnickým osobám podozrivým z porušenia pravidiel spoločnej politiky rybolovu.
- 32 Článok 89 ods. 2 nariadenia č. 1224/2009 spresňuje, že celková úroveň sankcií a sprievodných sankcií sa vypočíta v súlade s príslušnými ustanoveniami vnútroštátneho práva takým spôsobom, aby sa zabezpečilo, že účinne zbavia zodpovedné subjekty ekonomických výhod, ktoré pre ne vyplývajú z porušenia predpisov, bez toho, aby bolo dotknuté legitímne právo na vykonávanie ich povolania, pričom tieto sankcie musia byť schopné priniesť výsledky, ktoré sú primerané závažnosti porušenia predpisov, čím budú účinne odrádzať od ďalšieho porušenia predpisov rovnakého druhu. Ako vyplýva z článku 89 ods. 3 tohto nariadenia, na účely stanovenia primeranosti pokuty môžu členské štáty zohľadniť určité skutočnosti, vrátane obratu právnickej osoby alebo finančnej výhody, ktorá bola alebo mohla byť dosiahnutá spáchaním porušenia predpisov.
- 33 Pokiaľ ide o článok 90 nariadenia č. 1224/2009, ten sa týka prípadov závažných porušení predpisov. Podľa článku 90 ods. 1 tohto nariadenia v spojení s jeho odôvodnením 39 príslušný orgán členského štátu pri určovaní závažnosti porušenia predpisov zohľadní kritériá, akými je povaha škody, jej výška, ekonomická situácia páchatela a rozsah porušenia predpisov alebo jeho opakovanie. Toto ustanovenie pri činnostiach, ktoré môžu predstavovať závažné porušenie predpisov, odkazuje tiež na činnosti uvedené v článku 42 nariadenia č. 1005/2008 v spojení s článkom 3 tohto nariadenia, medzi ktorými sa nachádza používanie zakázaného rybárskeho výstroja alebo rybárskeho výstroja, ktorý nie je v súlade s predpismi, o aký ide vo veci samej.

- 34 Pokiaľ ide o sankcie, z článku 90 ods. 3 nariadenia č. 1224/2009 vyplýva, že členské štáty majú uložiť sankciu, ktorá je skutočne odrádzajúca a prípadne vypočítaná z hodnoty produktov rybného hospodárstva získaných závažným porušením predpisov. V tejto súvislosti článok 90 ods. 4 tohto nariadenia spresňuje, že pri určovaní sankcií členské štáty zohľadňujú aj hodnotu ujmy pre zdroje rybolovu a dotknuté morské prostredie. Okrem toho podľa článku 90 ods. 5 uvedeného nariadenia členské štáty môžu rovnako alebo alternatívne používať účinné, primerané a odrádzajúce trestné sankcie.
- 35 Z toho vyplýva, že pri rešpektovaní týchto obmedzení, ako vyplývajú z článkov 89 a 90 nariadenia č. 1224/2009, je voľba sankcií ponechaná na voľnú úvahu členských štátov.
- 36 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry pri neexistencii zosúladienia právnej úpravy Únie v oblasti sankcií, ktoré možno uložiť, ostáva členským štátom právomoc zvoliť si sankcie, ktoré sú podľa nich najvhodnejšie. Pri výkone svojej právomoci sú však členské štáty povinné dodržiavať právo Únie a jeho všeobecné zásady, a teda aj zásadu proporcionality (rozsudok zo 16. júla 2015, Chmielewski, C-255/14, EU:C:2015:475, bod 21 a citovaná judikatúra).
- 37 Konkrétne správne alebo donucovacie opatrenia, ktoré umožňuje vnútroštátna právna úprava, nemôžu ísť nad rámec toho, čo je primerané a potrebné na uskutočnenie legitímnych cieľov sledovaných touto právnou úpravou (rozsudok zo 16. júla 2015, Chmielewski, C-255/14, EU:C:2015:475, bod 22 a citovaná judikatúra).
- 38 Okrem toho prísnosť sankcií musí byť primeraná závažnosti porušení, ktoré postihujú, a to najmä zabezpečením skutočne odstrašujúceho účinku, pričom musia rešpektovať všeobecnú zásadu proporcionality (rozsudok zo 16. júla 2015, Chmielewski, C-255/14, EU:C:2015:475, bod 23 a citovaná judikatúra).
- 39 Hoci posúdenie, či povinné prepadnutie úlovku a zakázaného rybárskeho výstroja alebo rybárskeho výstroja, ktorý nie je v súlade s predpismi, uložené zároveň s pokutou, je vo vzťahu k porušeniu predpisov, ktorého sa dopustil K. M., primerané na dosiahnutie legitímneho cieľa sledovaného zákazom triediacich zariadení podľa článku 32 ods. 1 nariadenia č. 850/98, prislúcha v prejednávanej veci vnútroštátnemu súdu, nič to nemení na tom, že Súdny dvor mu môže poskytnúť všetky výkladové prvky týkajúce sa práva Únie, ktoré mu umožnia určiť, či ide o takýto prípad (pozri v tomto zmysle rozsudok z 28. januára 2016, Laezza, C-375/14, EU:C:2016:60, bod 37 a citovanú judikatúru).
- 40 V tejto súvislosti je potrebné preskúmať, či prísnosť sankcie stanovenej vnútroštátnou právnou úpravou nejde nad rámec toho, čo je primerané a potrebné na uskutočnenie legitímnych cieľov, ktoré sleduje predmetná právna úprava (pozri v tomto zmysle rozsudok z 9. marca 2010, ERG a i., C-379/08 a C-380/08, EU:C:2010:127, bod 86, ako aj citovanú judikatúru).
- 41 Navyše, ako už Súdny dvor rozhodol, je osobitne potrebné overiť, či sú osoby vykonávajúce rybárske činnosti alebo súvisiace činnosti vystavené vážnemu riziku, že dôjde k odhaleniu porušení pravidiel spoločnej politiky rybolovu a že porušovateľom budú uložené primerané sankcie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 12. júla 2005, Komisia/Francúzsko, C-304/02, EU:C:2005:444, bod 37).
- 42 Pokiaľ ide o cieľ sledovaný zákazom týkajúcim sa triediacich zariadení stanoveným v článku 32 nariadenia č. 850/98, je potrebné uviesť, že toto ustanovenie, ktoré sa týka ochrany zdrojov rybolovu prostredníctvom technických opatrení na ochranu mláďat morských organizmov, zakazuje držať na palube alebo používať takéto zariadenie, pokiaľ nie je zabezpečené okamžité zmrazenie úlovku a znemožnené vracanie morských organizmov do mora. Cieľom zákazu stanoveného v uvedenom ustanovení je osobitne zabrániť postupu spočívajúcemu v ponechaní si najcennejších jedincov a vracaní ostatných jedincov do mora s cieľom zvýšiť hodnotu úlovku, čo článok 19a tohto nariadenia zakazuje.

- 43 Týmto spôsobom článok 32 nariadenia č. 850/98 sleduje tiež cieľ, ktorým je jednak zabrániť riziku nenahlasovania určitých množstiev rýb, ktoré sú vracané do mora a ktoré sú mŕtve, a z tohto dôvodu nezohľadnené v miere využívania kvót, čo sa premieta do rizika nadmerného výlovu, a jednak postupne eliminovať prax vracania neželaných úlovkov do mora s cieľom zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť rybolovných činností z environmentálneho hľadiska.
- 44 Povinné prepadnutie úlovku a zakázaného rybárskeho výstroja alebo rybárskeho výstroja, ktorý nie je v súlade s predpismi, sa javí ako spôsobilé odradiť dotknuté osoby od porušenia zákazu týkajúceho sa triediacich zariadení stanoveného v článku 32 ods. 1 nariadenia č. 850/98 tým, že ich zbaví protiprávne získaných príjmov, ktoré by inak mohli požívať, a možnosti pokračovať v používaní takýchto zariadení.
- 45 Pokiaľ totiž ide o prepadnutie úlovku, ako zdôraznila Európska komisia vo svojich pripomienkach, jeho účinkom je zbavenie porušovateľov neoprávnených ekonomických výhod vyplývajúcich zo spáchaného porušenia predpisov, čo nemôže zaručiť len samotná pokuta. Pokiaľ ide o prepadnutie zakázaného rybárskeho výstroja alebo rybárskeho výstroja, ktorý nie je v súlade s predpismi, nachádzajúceho sa na palube rybárskeho plavidla na účely spáchania protiprávneho konania, akým je zariadenie zakázané v článku 32 ods. 1 nariadenia č. 850/98, je potrebné konštatovať, že takéto povinné prepadnutie predstavuje účinnú sankciu primeranú cieľu, ktorý sleduje porušená právna úprava.
- 46 V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že článok 90 ods. 6 nariadenia č. 1224/2009 stanovuje, že tam stanovené sankcie môžu byť spojené s inými sankciami alebo opatreniami, predovšetkým tými, ktoré sú opísané v článku 45 nariadenia č. 1005/2008. Tento posledný uvedený článok pritom vo svojom bode 3 presne stanovuje dodatočnú sankciu, akou je konfiškácia zakázaného rybárskeho výstroja, úlovkov alebo produktov rybolovu.
- 47 V prejednávanej veci z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že K. M. bola uložená pokuta 500 eur, zatiaľ čo úlovok na palube rybárskeho plavidla mal hodnotu 344 000 eur a rybársky výstroj, ktorý nie je v súlade s predpismi, bol ohodnotený na 55 000 eur. Z písomných pripomienok Írska tiež vyplýva, že maximálna výška pokút, ktoré môžu súdy uložiť v rámci takeého porušenia predpisov, o aké ide vo veci samej, je podľa írskeho práva 10 000 eur, 20 000 eur alebo 35 000 eur v závislosti od veľkosti dotknutej lode.
- 48 Ak by pritom boli tieto pokuty uložené ako jediná sankcia za tento druh porušenia predpisov, nemohli by skutočne zbaviť porušovateľov ekonomických výhod vyplývajúcich z porušení predpisov, ktorých sa dopustili. Takáto sankcia by teda nebola ani účinná, ani odrádzajúca.
- 49 Na účely posúdenia primeranosti sankcie je potrebné zohľadniť aj pomer medzi výškou pokuty, ktorú je možné uložiť, a ekonomickou výhodou vyplývajúcou zo spáchaného porušenia predpisov, s cieľom odradiť porušovateľov od toho, aby sa dopustili takeého porušenia predpisov, ako aj v súlade s článkom 90 ods. 3 nariadenia č. 1224/2009, hodnotu produktov rybného hospodárstva získaných závažným porušením predpisov.
- 50 Okrem toho, ak je tak ako vo veci samej, pokuta uložená kapitánovi rybárskeho plavidla, ktorý nie je jeho vlastníkom, takýto vlastník by jednak nemusel pocítiť žiadny odrádzajúci účinok vyplývajúci z tejto sankcie a jednak by mohol pokračovať v požívaní ekonomických výhod z úlovku získaného v rozpore s článkom 32 nariadenia č. 850/98 a naďalej vlastniť zariadenie zakázané týmto ustanovením na účely jeho prípadného ďalšieho použitia.
- 51 Rovnako s výhradou overení, ktoré musí vykonať vnútroštátny súd, podľa § 28 zákona z roku 2006 sa sankcia upravuje podľa závažnosti porušenia predpisov stanovenej írskymi orgánmi. Ako totiž vysvetľuje Írsko vo svojich pripomienkach, sankcie závisia od povahy porušenia predpisov, vrátane otázky, či ide o skrátené trestné konanie, ktoré je konaním bez poroty pred samosudcom pre menej závažné porušenia predpisov, alebo o konanie po vznesení obžaloby, čo je konanie pred porotou pre

závažnejšie porušenia predpisov. Ak je osoba vyhlásená za vinnú, je prepadnutie zakázaného rybárskeho výstroja alebo rybárskeho výstroja, ktorý nie je v súlade s predpismi, povinné pre niektoré porušenia predpisov stanovené uvedeným zákonom, avšak súd môže rozhodnúť o neuložení prepadnutia veci pri niektorých z týchto porušení predpisov alebo v prípade prvého porušenia predpisov. Súd môže tiež uložiť prísnejšiu sankciu a zrušiť alebo pozastaviť licenciu na dotknutú loď.

- 52 Vzhľadom na závažnosť porušenia predpisov a cieľ sledovaný článkom 32 nariadenia č. 850/98 a s výhradou overení týkajúcich sa celkovej úrovne sankcií a doplnkových sankcií podľa írskeho práva, ktoré prináleží vykonať vnútroštátnemu súdu, povinné prepadnutie zakázaného rybárskeho výstroja alebo rybárskeho výstroja, ktorý nie je v súlade s predpismi, je potrebné na to, aby boli porušovateľom odňaté ekonomické výhody vyplývajúce z porušenia predpisov. Zdá sa tiež, že má odradzujúci účinok.
- 53 Takáto sankcia je teda v súlade s kritériami stanovenými v článku 89 ods. 2 nariadenia č. 1224/2009, podľa ktorých porušovatelia musia byť účinne zbavení ekonomických výhod, ktoré pre ne vyplývajú z porušení predpisov, ktorých sa dopustili, pričom sankcie musia byť schopné priniesť výsledky primerané závažnosti porušení predpisov, čím budú efektívne odrádzať každú osobu od ďalšieho porušenia predpisov rovnakého druhu.
- 54 Okrem toho musí vnútroštátny súd v súlade s článkom 89 ods. 2 nariadenia č. 1224/2009 posúdiť prípadný dosah sankcie na porušovateľa, pokiaľ ide o jeho legitímne právo na vykonávanie povolania. V tejto súvislosti K. M. vo svojich písomných pripomienkach predložených Súdnemu dvoru tvrdí, že prepadnutie úlovku a zakázaného rybárskeho výstroja alebo rybárskeho výstroja, ktorý nie je v súlade s predpismi, by malo veľmi závažné dôsledky pre jeho dobrú povesť a profesionálnu budúcnosť, že nemal úmysel porušiť predmetné pravidlá s cieľom získať z toho prospech a že predtým sa nedopustil iných porušení predpisov. Je však úlohou vnútroštátnemu súdu preskúmať tieto skutočnosti.
- 55 Okrem toho je potrebné pripomenúť, že hoci článok 90 ods. 1 nariadenia č. 1224/2009 uvádza určité kritériá, ktoré príslušné orgány členského štátu môžu zohľadniť pri posudzovaní závažnosti porušenia predpisov, toto ustanovenie je potrebné vykladať v spojení s odôvodnením 39 tohto nariadenia, ktoré spresňuje, že účelom týchto kritérií je stanoviť sankcie s odstrašujúcim účinkom. Naopak, vzhľadom na predmetný druh sankcií a pri neexistencii usmernenia na tento účel v texte uvedeného nariadenia je potrebné pripomenúť, že podmienka proporcionality, ktorú musia spĺňať sankcie zavedené členskými štátmi, nevyžaduje, aby pri vykonávaní uvedeného článku 90 ods. 1 tieto orgány museli zohľadniť konkrétne a osobitné okolnosti každého prípadu, ani aby museli nevyhnutne zohľadniť úmyselnosť alebo recidívu (pozri analogicky rozsudok zo 16. júla 2015, Chmielewski, C-255/14, EU:C:2015:475, body 28 až 29).
- 56 Vzhľadom na vyššie uvedené je na položenú otázku potrebné odpovedať v tom zmysle, že články 89 a 90 nariadenia č. 1224/2009 vzhľadom na zásadu proporcionality zakotvenú v článku 49 ods. 3 Charty sa majú vykladať v tom zmysle, že s výhradou overení, ktoré prináleží vykonať vnútroštátnemu súdu, nebránia vnútroštátnemu ustanoveniu, ktoré na účely sankcionovania porušenia článku 32 nariadenia č. 850/98 stanovuje nielen uloženie pokuty, ale aj povinné prepadnutie úlovku a zakázaného rybárskeho výstroja alebo rybárskeho výstroja, ktorý nie je v súlade s predpismi, nájdených na palube dotknutého plavidla.

O trovách

- 57 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (šiesta komora) rozhodol takto:

Články 89 a 90 nariadenia Rady (ES) č. 1224/2009 z 20. novembra 2009, ktorým sa zriaďuje systém kontroly Spoločenstva na zabezpečenie dodržiavania pravidiel spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva a ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 847/96, (ES) č. 2371/2002, (ES) č. 811/2004, (ES) č. 768/2005, (ES) č. 2115/2005, (ES) č. 2166/2005, (ES) č. 388/2006, (ES) č. 509/2007, (ES) č. 676/2007, (ES) č. 1098/2007, (ES) č. 1300/2008, (ES) č. 1342/2008 a ktorým sa zrušujú nariadenia (EHS) č. 2847/93, (ES) č. 1627/94 a (ES) č. 1966/2006 vzhľadom na zásadu proporcionality zakotvenú v článku 49 ods. 3 Charty základných práv Európskej únie, sa majú vykladať v tom zmysle, že s výhradou overení, ktoré prináleží vykonať vnútroštátnemu súdu, nebránia vnútroštátnemu ustanoveniu, ktoré na účely sankcionovania porušenia článku 32 nariadenia Rady (ES) č. 850/98 z 30. marca 1998 o ochrane zdrojov rybolovu prostredníctvom technických opatrení na ochranu mláďat morských organizmov, zmeneného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 227/2013 z 13. marca 2013, stanovuje nielen uloženie pokuty, ale aj povinné prepadnutie úlovku a zakázaného rybárskeho výstroja alebo rybárskeho výstroja, ktorý nie je v súlade s predpismi, nájdených na palube dotknutého plavidla.

Podpisy